

NÓGRÁDI GÁBOR
Megfelel Jézusnak

(Novella)

– Egy ilyent hozol ide? Egy ilyent a nyakunkra? Ide, ahol két gyerek van? Ahol van kicsi lány? Hát neked már semmi se számít? Mi ütött beléd, ember? Honnan kapartad ki ezt? A hajam kitépem! Hát ide hozza! Hát nem ide hozza?!

Anyának éles, magas hangja van. Ha a közelünkben szomszédok élnek, biztosan hallanak. És tudnának mindent. Szégyelleném.

Szerencse, hogy Ádámék az erdősávon túl laknak. A tehén bőgése, a disznók visítása se hallatszik el odáig talán. Saci meg Lali örök mekegése még úgy se. Én is csak azt hallom, ha Ádám bácsi éjszaka a levegőbe lő, hogy a tanyájánál acsargó kóbor kutyákat elzavarja. Éjszaka falkában támadnak, vadak és veszélyesek a kóbor kutyák.

Anya mindig kiabál. Vagy nem kiabál, csak az éles magas hangja úgy zeng, mintha kiabálna. Lehet, hogy valamikor nem kiabált, mert Apa azt mondja, hogy anyádnál derűsebb, vidámabb lányt nem ismertem a környéken, azért vettem feleségül.

A lányokról nem lehet tudni, milyen asszonyok lesznek. Ezt Papa mondogatta, míg élt, de hozzátette: „nézd meg az anyját, vedd el a lányát”.

Én is megnézem majd az anyósomat, ha megérem.

Anya csendes vidámságára nem emlékezhetem. Talán azért, mert nem velük éltem még, amikor nem kiabált, hanem az igazi szüleimmel. Vagy pedig még nagyon kicsi voltam, három éves, mikor hozzájuk kerültem, mert az igazi szüleim meghaltak az úton Bécs felé.

Apáék örökbe fogadtak. Anya meg az édesanyám jó barátnők voltak még az iskolából, ezért nem engedték, hogy intézetbe vigyenek.

Mióta az életemre emlékszem, Anya kiabál.

Talán azóta kiabál, mióta megtudta. Mármint, hogy beteg vagyok, azt tudta meg. A vesémmel. Erről persze senki se beszél. Én meg nem akarom kérdezni Apát. De egészen biztosan gondolom, hogy akkor kezdődött a kiabálós élete, amikor megtudta, hogy beteg vagyok.

Tulajdonképpen csak Apával kiabál.

Néha ugyan Gittával is, de az nem igazi kiabálás. Inkább csak szidás, ha Gitta rosszkodik.

– Takarodj, ne is lássalak!

Gitta ilyenkor persze duzzogva, sértetten elbújik valahova, szobába, padlásra, istállóba, vagy pedig szirénázva bőgni kezd. Az, hogy elbújik vagy szirénázik, attól függ, hogy Apa hallhatja, vagy nem hallhatja. Mert ha hallja, jön és vigasztalja Gittát. Okos kislány.

Anya velem nem kiabál.

Ha valami rosszat csinálok véletlenül, ami nagyon ritka, mert igyekszem szót fogadni, van nekik elég bajuk velem is, nélkülem is, akkor csak úgy belebeszél a levegőbe.

– Ezerszer mondom, hogy ne gyertek be sáros lábbal! Reggel felmostam! Most kezdhetem előlről. Azt hiszitek cselédnek szegődtem? Nem vagyok megfizetve!

Apa sokáig hallgat, ha Anya kiabál. Kimehetne a házból csinálni valamit, vagy csak kint kívárni, amíg csendesedik a vihar,

de ő nem megy. Nem tudom, miért nem megy. Bármilyen dolga van, még ha sürgős is, megvárja, amíg Anya kikiabálja magát. Akkor csendesen mond valamit, amire nem lehet válaszolni, és azután megy a dolgára.

Most is a szobában ül a kisasztalánál. Úgy tesz, mint aki papírokat nézeget, vagy számol. Mindig van valami számolni való egy gazdaságban. Anya meg a konyhából kiabál befelé. Mindig ugyanazt ismételi így, úgy, emígy, amúgy, vagy másképpen.

Ilyenkor, ha éppen feküdnöm kell, úgy olvasok, hogy a fülhallgatóval hallgatom a zenémet. Mint most is. De azért persze hallom Anyát.

– Egy ilyen hozol? Ide, ahol két gyerek van? A lányod mellé? Mit gondolsz ilyenkor? Mi ütött beléd, ember? Honnan szedted ezt?

Nem láttam közelről azt az embert, csak az ablakon át. Mert felültem, és kinéztem, amikor meghallottam a kocsit. Apa befa-
rult a fészker elé, ahogy szokott, ha megjön az üres ládákkal.

Kiszállt a fülkéből. A másik oldalon meg az idegen.

Apa szokott hozni kisegítőket, ha nagyon sok a munka. De most sem az aratásnak, sem a gyümölcszedésnek nincs ideje. Nincs olyan, amit ő egyedül is el ne tudna végezni.

Egy pillanatra azt hittem cigányember az idegen. Alacsony volt, és a bőre barnás. De aztán rögtön eszembe jutott, hogy nem lehet cigány. Apa tudja, hogy Anya nem engedi ide azokat, mert gyerekkorában az egyik ellopta a kedves kis kutyáját, és eladta.

Na, meg azért sem gondolhattam cigánynak, mert koromfekete bajusza, szakállá volt ügyesen körbe nyírva, kiborotválva. Olyat roma nem visel. Vagy ha mégis, mert vannak már köztük orvosok, tanárok is, tudom, azokkal nem találkoztam.

A cipője is nagyon rendesnek látszott. Kék edzőcipő piros betéttel. Én is szeretnék ilyen, de Anya azt mondja: minek, ha úgysem sportolhatok? Nem telik luxusra.

Világosszürke nadrágjára fehér ing lógott. Az furcsa volt. Fehér ingben szegődik tanyára? Mert az rögtön látszott, hogy Apa munkásnak hozta. Bár nem tudtam, milyen lesz munkásnak, mert olyan vékonykának látszott, mint a tiszteletes úr. Ez se emelt sok tökök életében, ahogy Papa mondta.

Kipislantottam a konyhába. Anya is kifelé nézegetett, miközben terített.

Mindig csinál valamit.

Ha kiabál, akkor is, ha Gittát tartja szemmel vagy velem beszélget, akkor is. Még tévézés közben is talál valami ezt-azt, varrást, kötést, diótörést. Azt hiszem, minden asszony ilyen, mert sok a munkájuk. Vagy ezt látták az anyukájuktól otthon.

Most is, amíg az asztalra pakolta a tányérokat, poharakat, figyelt kifelé.

Mikor Apa dél körül megjön, rögtön ebédelünk. „Az oroszlánt etetni kell.” Ez Anya-Nagyi mondása.

Anya ki-kinézett. Figyelte az idegent. Nem szólt, csak morrant egyet-egyed. Tudtam, nő benne a haragosság. Azt én meglátom rögtön.

Az idegen egy fekete sporttáskát emelt le az ülésről. A földre tette. Aztán ment segíteni Apának behordani az üres ládákat a fészerbe. Paradicsomot, paprikát vitt Apa a nagybanira. De egyáltalán nem volt róla szó, hogy hoz valakit, valami munkást. Pláne itt lakásra! Mert a sporttáskán rögtön látszott, hogy az idegen maradni akar. Amikor láttuk, hogy Apa a kis házba kíséri, akkor ez már nem is volt kérdés.

A kis ház valamikor Papáék nyári konyhája volt, de mióta Apa megcsinálta a házukban a konyhát, szépen, beépített szekrényvel, hűtővel, étkezővel, azóta a régi nyárikonyha lett a szállás, ha aratáskor vagy gyümölcscsszedés idején a munkások itt aludtak, hogy hajnalban kezdjenek.

Aztán Apa bejött.

Köszönt, de csak én köszöntem vissza.

Apa ebből rögtön tudhatta, hogy Anyánál felforrt a víz.

Gitta kiszaladt a gyerekszobából, és persze rögtön azt kérdezte: mit hoztál?

– Nem „mit”, hanem „kit”! – mondta Apa. – Egy bácsit. Kint fog lakni. Nem tud magyarul, tudod? De majd te megtanítod. Nagyon messziről jött. Volt egy kislánya meg egy kislánya...

Tudtam, hogy Apa Anyának mondja, amit mond, nem Gittának. Mióta olvasok, sokkal többet tudok a szavakról. Már mint a szavak jelentéséről.

Na, meg az is igaz, hogy amíg nem voltam beteg, nem nagyon figyeltem én semmire. Játszottam, rohangáltam, mint a többi egészséges. De azóta, hogy van ez a dolog, az apróságokat is észreveszem.

– Hogy hívják? – kérdezte Gitta.

Apa elkaccantotta magát, ami nála csak amolyan vidám, hangos lihegésnek, nyögésnek hallatszik, aztán elhallgatott.

Aztán azt mondta:

– Szólítsd a bácsit Szálem bácsinak!

Anya akkor kezdett el kiabálni.

Persze a névről én is rögtön tudtam, hogy Apa egy igazi arabot hozott hozzánk. A Szálem arab név. Meg egy köszönés is. Olvastam. Tulajdonképpen a Szalám a helyes szó. Pontosabban a Salaam. De mi Európában csak Szálemnek mondjuk. Nem is tudom...

Mióta van ez a dolog velem, sok könyvet olvasok. Előtte nem szerettem olvasni.

Nem volt jó érzés, hogy itt van ez a terrorista. Mert mindenki azt mondja róluk, hogy terroristák. Bár ezen nem látszik. Persze, buta vagyok, a terroristákon éppen hogy nem látszik, mit akarnak. Ügyesen titkolják.

Igazat adtam Anyának, bár nem szeretem, ha kiabál.

Miért pont egy arabot? Magyar nem volt?

Meg egyáltalán: miért fogadta fel?

Ilyenkor nem is kell segítség.

Amikor Gittával az asztalhoz telepedtünk, és Anya már csak egy-egy dühös mondatot hörrent maga elé, Apa kijött a szobából, és leült ő is. Elmorogta az áldást, aztán Anyára nézett azzal a nagyon világoskék szemével, amit Gitti örökölt tőle.

– Tanító volt Szíriában – mondta Apa halkán. – Volt egy kisfia... Volt felesége meg lánya. Imre ismerte a táborból. Sokat segített a szociálisoknak. Imre ajánlotta. Nem kér fizetséget, csak szállást meg ellátást. És csak addig lesz, amíg el nem intéződnek a papírai.

– Imre nem normális! – fakadt ki Anya. – Sose volt normális, sose lesz normális.

Ebéd után Anya szedett a pörköltből meg a krumpliból egy tányérba, a tányért a tálcára tette, és kenyeret vágott mellé.

– Itt van! Ha már idehoztad! – mondta Apának, de Apa nem mozdult.

– Ilyet nem eszik – mondta.

– Na, még ez is! – kapta fel a hangját Anya. – Talán külön fogok neki főzni? Hogy képzelted?

– Elég lesz a krumpli meg a kenyér – mondta Apa.

Anya dühösen átkaparta a krumplit egy másik tányérba, mellé dobott egy darab kecskesajtot, meg két uborkát.

– Megfelel Allahnak? – tette Apa elé a tálcát, aki csak annyit mondott, hogy:

– Megfelel Jézusnak.

Ezt nem értettem.

Apa fogta a tálcát, és mi is kimehettünk vele megnézni az idegent.

Jól láttam az ablakból: Szálem alacsony volt. Apa sem magas. Imre bácsi magasabb, de Szálem alig volt nagyobb, mint én.

Mire a kis házhoz értünk, kiállt az ajtóba, és mosolygott. Nagyon kedvesen és barátságosan mosolygott. Ekkor gondoltam először, hogy talán mégsem terrorista. Vagy nagyon jól titkolja.

Kicsit csodálkoztam, hogy ennyire mosolyog, ha valóban meghalt a családja. Mert én tudtam, hogy ha Apa azt mondja, hogy „volt felesége, kislánya, meg kislánya”, akkor azok meghaltak. Még az is lehet, hogy megölték őket. Mert tudtam, mi történik ott Afrikában. Látom a tévében, ha nem kapcsolunk át rögtön. És tudtam, hogy Apa Gitta miatt fogalmaz így. Mert a kicsi előtt nem mondhatja, hogy lelőttek, vagy felrobbantottak gyerekeket, meg ilyesmi.

Ha én mondom olyat, hogy *meggyilkolták, kinyírták*, Anya rögtön rám szól, hogy: Róbert! Legyünk észnél!

– Szálem! – mondta Szálem, és furcsán hozzátette: – Szeeevusztok!

– My son, Robert, and my daughter, Gitta – mondta Apa.

Tudott egy kicsit angolul, mert tanultak az iskolában, ahova járt. Meg én is tanítottam, amit tanultam a netről, mióta nem jártam iskolába.

Szálem kezét nyújtott. Megfogtam. Szép keze volt. Nem olyan kemény dudorokkal teli, mint Apának. Gitta Apa nadrágjához bújt, abba kapaszkodott. A szakálltól félt. Hozzánk még nem jött szakállas. A tévében látott ilyet, de más látni, és más tapasztalni.

– Köszönöm – mondta Szálem olyan furcsán, hogy „keszenem”, és elvette a tálcát.

Ennyi volt az ismerkedés.

Azt nem tudom, Anya mikor találkozott vele először személyesen, mert talán éppen dialízisen voltam, vagy aludtam.

Hetente háromszor visznek be a kórházba. Vagy Anya, vagy Apa, mikor ki ér rá.

Szálem egész nap tett-vett Apa kérései szerint. Bár ezeket a kéréseket inkább utasításoknak nevezném, mert Szálem, Apa munkása volt, fizetett munkása. Illetve a munkájáért ellátott munkása.

Apa az utasításokat (ez itt rossz kifejezés, mert Apa nem szokott utasítgatni senkit) kérő formában adta elő.

(Furcsa. Minél több könyvet olvasok annál nehezebb pontosan fogalmazni. Folyton keresgélni kell a megfelelő szavakat. Ez régen nem volt gond, tudom.)

– Please, Szálem, let's give to eat for the pigs – mondta Apa helytelenül, de Szálem értette. Ő jobban tudott angolul.

Szálem ügyetlen volt. Azt gondolom, sohasem végzett ilyen munkát.

Tanító volt, városban lakott.

Anya folyton morgott, ha látta.

– Jó kis segítő! Egy villát nem tud megfogni. Tessék! Most is mellé borítja, a sárba! Több a kár, mint a haszon.

Nem mondtam, nem mondhattam semmit, de gondoltam. Azt gondoltam, hogy Anya sem tudna tanítani. Mindent meg kell tanulni először, hogy aztán jól tudjuk. Még a biciklizést is, pedig az könnyű. Vagy, hogy még egyszerűbbet mondjak, ott a mosogatás, a takarítás. Mindenki azt hiszi, azt nem kell tanulni, csak csinálni, aztán megy, mint a... (Nem írom le, mit mondogatott Papa régen, mert csúnya.) Hát nem! Anya tudja a legjobban, hogy azt is tanulni kell.

Ezen régen nem gondolkoztam, de mióta olyan sokat olvasok, mindenféle eszembe jut, ami régen nem jutott.

Anya megtiltotta, hogy odamenjünk Szálemhez. De ha be kellett mennie valamiért a városba, vásárolni, meglátogatni Imre bácsiékat, orvoshoz vagy gyónni, mindig arra sündörögtem, ahol Szálem tett-vett.

Olyankor abba hagyta, amit csinált, és beszélgettünk. Nagyon szeretett beszélgetni. Vagyis elmondani valamit. Magyarázni. Ez még a tanítói életéből maradt neki. Hiányzott a tanítás.

A kislányát Aishának hívták. Életnek. Aishát még otthon, Szíriában megölte egy bombarepesz. A fejébe kapta.

– Nem szenvedett – mondta Szálem.

A felesége meg a kislánya belefutott a tengerbe, mikor a bárka felfordult a part közelében. Nem tudtak úszni.

A feleségét Martizának hívták, a fiát Hakimnak. Martiza azt jelenti, hogy áldott.

Nagyon csodálkoztam, hogy Szálem nem sír, amikor ezt elmondja. Egészen száraz volt a szeme. Azt gondoltam, talán azért, mert már sokszor elmondta. Vagy a vallása miatt. Mert az iszlám szerint a családja fent van a mennyben, vagy hogy is hívják őket, és most már jó nekik. Ezt olvastam a neten.

Gitta sokkal gyakrabban volt Szálemmel, mint én. Mert Gittának nem lehet parancsolni. Ha Anya behívta, és nem engedte ki, akkor cirkuszt vagy megsértődött. Nem félt a veréstől, mert tudta, hogy nem verik meg.

Ők Szálemmel nagyon jól érezték magukat. Pedig Gitta nem tudott angolul. Láttam az ablakból, meg testközelből tapasztaltam is néha, mikor éppen ott lézengtem körülöttük, hogy folyton vihognak, meg buta játékokat játszanak. Például azt, hogy ki meri megfogni a Lali szarvát. Szálem úgy csinált, mint aki fél a kecskétől. Aztán találtak egy csigát, és elvitték az útból, hogy senki se léphessen rá.

Ha Apa ott volt, beküldte Gittát. És Gitta szót fogadott.

Szálem naponta sokszor imádkozott. Ötször kell neki, ami kötelező: reggel, délben, délután, naplementekor meg este. Ha sok volt a munka, meg Apa is vele dolgozott, akkor a déli imát délután imádkozta, meg hajlongta el, mert úgy kellett. Állva, aztán térdelve, előre hajolva, homlokával megérintve a földet. Vagyis az imaszőnyegét, mert az is volt neki.

Ha Apa vitt be valamit a nagybanira, ment vele segíteni. Olyankor a táborba is elmentek, hogy Szálem találkozzon a többiekkel. Sok ismerőst már nem talált ott, sokan tovább indultak, vagy hazamentek. De jöttek újak.

Amíg Szálem bent volt a barátainál, és megkereste a papját, akit imámnak hívnak, Apa kint várta a kocsinál, vagy Imre bácsival beszélgetett, ha Imre ott volt.

Szálem egyszer azt mondta nekem, hogy Apád nagyon rendes ember. „Your father is very good man”.

– Tudom – mondtam, de gyorsan hozzátettem: – Anya is nagyon jó. Very good.

– Igen, igen! – bólogatott Szálem, és mosolygott, ahogy szokott. – Nagyon jó, csak kicsit ideges, mert szeret téged.

Szeptemberben rosszabbodott az állapotom. Be kellett feküdnöm megint. Szükséges volt a dialízis minden nap. A tanyáról nem tudtunk volna naponta bejárni.

Tavaly november óta vártam az átültetésre. Vártuk, hogy legyen donor. Így hívják azt, akinek a veséjét átoperálják egy másik emberbe. De eddig még nem találtak nekem megfelelőt. Kellett az azonos vércsoport, meg mindenféle más szövetegezés, ilyesmi. Ha az igazi szüleim élnek, ők biztosan ideadták volna az egyik veséjüket nekem. És az ő veséjük biztosan jó lett volna, mert ők a szüleim voltak. Anya meg Apa is ideadták volna a veséjüket, tudom, de velük sajnos nem egyeztem.

Azt hiszem, tavaly november óta biztosan volt már olyan, akivel egyeztem, mert olvastam, hogy sok ezer donort találnak évente Európában. És a sok ezerből biztosan volt egy-kettő, aki megfelelt volna. Csak az a baj, hogy mások is várnak átültetésre ezren meg ezren, vagy többen, és van, aki ugyanarra a vesére vár, mint én. Na, és régebben vár vagy fontos ember.

Apa vagy Anya minden nap hívtak, és két-háromnaponta jöttek látogatni.

Már vagy tíz napja a kórházban voltam, mikor Apával Szálem is bejött. A nagybanira hoztak almát, szilvát, aztán meglátogattak. Szálem megint majdnem olyan nagyon mosolygott, ahogy szokott, de Apán láttam, hogy izgatott. Azt én észreveszem, mert ha

mosolyog is, meg-megrándul a szája széle, mikor valami gond van.

Szálem hozott nekem egy olyan kis arany lógót vékony láncon, amilyeneket Anya is hord G meg R betűkkel. Azt hiszem, medálnak hívják az ilyet. De lehet, hogy csak réz volt szépen ki-fényesítve. A kerek lapocskán az arabok kacskaringós furcsa betűivel írás volt vésvé.

– Amulett – mondta Szálem.

– Jumurdzsák – mondtam én, mert már meséltem neki az Egri csillagokról, amit kétszer is olvastam.

Szálem nevetett. Emlékezett a névre. Rábökött a feliratra a szép hosszú világosbarna mutatóujjával. A mutatóujjából is látszott, hogy tanító volt, nem munkás.

– Aisha – mondta. – Élet.

– Aisha – ismételtem. – Köszönöm.

Aztán Edina nővéрке bejött, és Szálem kiment vele.

Apa maradt. Hallgatott. Ebből is gondoltam, hogy valami baj van. Ha látogatni jön, mindig igyekszik beszélgetni valamiről. Vagy arról, mi van otthon, Gitta, meg Anya, meg az állatok, vagy arról, hogy mit olvastam, és milyen könyveket hozzon. Ha hallgat, akkor valami elnémítja. Ennyire már ismerem őt meg az életet. Lehet, hogy valami baj van, de lehet, hogy csak aggodalom bántja. Mondjuk, miattam folyton aggódtak, de ezt már megszokhatták.

Azért csak-csak mondtunk egymásnak valamit, de látszott, hogy nincs itt egészen.

Aztán Szálem visszajött, leült mellém, megfogta a kezem, s megint mosolygott, meg angolul beszélgettünk az amulett csodatévő hatalmáról.

Ő hitt benne.

Egy hét múlva megmondták, hogy Szálem veséje megfelelő a számomra. És azt is csak akkor tudtam meg, hogy Szálem fel-ajánlotta az egyik veséjét ingyen.

Nem tudtam, igazából mi történt otthon, csak elképzeltem.

A képzeletem nagyon erős. Ha olvasok valamit, azt is rögtön látom, mint filmet.

Apa biztosan elmondta Szálemnek, mi a helyzet velem, meg a részleteket is, ami történt az elmúlt években, és hogy mióta várunk. Akkor Szálem biztosan megkérdezte, hogy Apa vagy Anya miért nem adja oda nekem az egyik veséjét. Akkor Apa biztosan elmondta, hogy ők valójában nem az igazi szüleim, és nekik ilyen meg ilyen a vércsoportjuk, ami nem egyezik az enyémmel, ami ez meg ez. És akkor Szálem biztosan megmondta, hogy az ő vércsoportja véletlenül ugyanaz, mint az enyém, és ő odaadja az egyik veséjét, ha az orvosok megfelelő donornak tartják.

Körülbelül így képzeltem el.

Azt is megpróbáltam elképzelni, hogy Apa hogyan mondta el Anyának ezt az egészet, vagyis Szálem ajánlközását, de valahogy nem tudtam jól elképzelni. Az biztos, hogy Anya nem szólalt meg, amíg Apa beszélt. Azt gondolom, nagyon feszült és néma volt. Ha az ember lelkében valami nagy érzelem, meg indulat dül, vagy két érzés harcol benne, az elnémítja. Ezt én is ismerem. Voltam már szerelmes.

Amikor Anyáék bejöttek Gittával hozzám, és kimentünk a kórház kertjébe, Gitta össze-vissza fecserészett, ahogy szokott, és azt is elpöntyögte, hogy Szálem már velünk ebédel. Vagyis, hogy velük. Szóval, hogy bent a konyhában, nem a kis házban. És anya néha külön főz neki. Ebből tisztán értettem, mi a helyzet.

Szálem az operáció előtti délután bejött hozzám. Már pizzamában volt ő is. Kicsit beszélgettünk, de nem a vesékről meg az operációról, hanem a könyveimről, meg a tanításról. Mondta, hogy én jó tanító lennék, mert tudok magyarázni. Mondtam neki, hogy talán az is leszek, és akkor ugyanabban az iskolában taníthatunk. Ezen jót nevetgélünk. Aztán elbúcsúzott, kiment, mert közeledett a naplementekor kötelező ima ideje.

Azon gondolkoztam, hogy talán meg kellett volna valahogy köszönni. Már mint azt, hogy felajánlotta a veséjét. De sehogy se tudtam megfogalmazni. Olyan sete-suta lettem volna, bice-bóca, és azt én nem szeretem.

„Köszönöm, Szálem, hogy felajánlottad a vesédet!”

Ez nem én vagyok. Hamis.

„Kösz, haver! Rendes vagy.”

Ez még butább. Meg egyetlen is.

„Köszönöm!” – mondhatnám csak így, ilyen egyszerűen a szemébe nézve, de ez sem én lennék.

Azt hiszem, van, amit nem lehet megköszönni.

Vagy csak én nem tudom most. Ha már felnőtt volnék, biztosan tudnám. Vagy talán nem érdekelné annyira, mennyire hamis, amit mondok.

Anyának meg Apának sem köszöntem meg soha, hogy magukhoz vettek, amikor a szüleim meghaltak. Az egész életem egy köszönet, nem?

Amikor az altatás után felébredtem, Andrea doktornő, Edina nővérke, meg a professzor körülöttem álltak és mosolyogtak. Abból tudtam, hogy sikerült. Aztán jöttek Anyáék, és betolták hozzám Szálemet is. Apa sírt. Anya nem. Mindig tudtam, hogy Anya a keményebb.

November elején, amikor már otthon voltam hetek óta, meg Szálem is, aki persze nem dolgozhatott, míg teljesen fel nem épül, de ott lakott a kis házban, és velünk ebédelt a konyhában, hallottuk, hogy egy autó áll meg az udvaron.

Imre bácsi szállt ki a kocsiból, meg egy öregember fehér lepelben.

Szálem odament az öreghez, megölelték egymást, aztán bejöttek.

A szobában ültek le, és minket se küldtek ki. Sőt, a fehér lepedős bácsi elé kellett állnom, aki megfogta a kezemet, és Szálem

kezébe tette. Közben meg mondott valamit, de olyan éneklősen, ahogy Szálem imádkozni szokott. Abból megtudtam, hogy ő az imám.

Aztán Szálem és az öreg halkán beszélgetni kezdtek a furcsa nyelvükön.

Anya közben hozott egy kis süteményt, meg ásványvizet, mert tudta, hogy pálinkát nem isznak. Most Imre bácsi se kért udvariasságból. Gitta Apa ölében ült és az imámot nézte, mert látszott, hogy a kis öreg nagyon lenyűgözi. Én hátul ültem a karosszékben, ahonnan Apa nézni szokta a tévét.

Amikor Szálem és az imám befejezték a beszélgetést, Szálem elmondta angolul, hogy sok gyerek érkezett megint a táborba, iskolát szerveznek nekik, és számítanak az ő segítségére. Ezért el kell mennie. Apáék, láttam, nem értették pontosan, miért kell Szálemnek elmennie, ezért én magyaráztam el nekik a helyzetet, meg Imre bácsi, mert ő jól tudott angolul.

– De hát hogyan...? – kérdezte Anya. – Máris?

– Igen – mondta Imre bácsi. – A legjobb, ha most beviszem Szálemet a cuccával együtt. Akkor nem kell még egyszer kijönni érte.

– De hát még nem is gyógyult fel – mondta Anya, és észrevettem, hogy remeg a keze. Olyankor szokott remegni, ha ideges. Nem értettem most miért ideges. Tudtam, hogy még mindig nem szereti Szálemet meg az arabokat, akárhogy is ideadta Szálem a veséjét ingyen, akkor sem.

– A táborban külön szobája lesz az orvosi barakkban – mondta Imre bácsi. – Állandó felügyelet, ápolónő, míg teljesen rendbe nem jön. De tanítani gyógyulás közben is tud.

Szálem már indult is, hogy összekapcsoljon. Gitta persze futott utána, kapaszkodott a kezébe, mert ők a kezdet kezdetétől nagyon jóban voltak, ahogy arról már írtam. Anya is rögtön utánuk ment segíteni.

Amíg ők pakolásztak, Apa, Imre bácsi meg én, megmutattuk az imámnak a gazdaságot.

Az öregnek a kecskék tetszettek a legjobban. Azt mutogatta, magyarázta, hogy neki is voltak kecskéi otthon, amikor gyerek volt, és ők is csináltak kecskesajtot. Akkor Apa kihozott két nagy kerek sajtot a hűtőből, és odaadta Imrének, hogy vigye el a táborba a gyerekeknek.

Aztán Anya jelent meg a kis ház ajtajában a fekete sporttáskával meg a bőrönddel, amit vettünk Szálemnek, hogy az új ingeket, fehérneműt, cipőt legyen mibe tenni, mert pénzt nem fogadott el a veséért.

Szálem ki akarta venni Anya kezéből a bőröndöt, de Imre bácsi nevetve elkapta a sporttáskával együtt, mert Szálem még nem emelhetett.

Aztán el kellett búcsúzni.

Tudtuk, hogy bármikor találkozhatunk Szálemmel, amíg a városban lesz, de az most nem számított. Hónapokig itt volt közöttünk, velünk élt, el kellett búcsúzni tőle rendesen.

Én nem szeretek búcsúzkodni. Semmi olyan dolgot nem szeretek, ami zavar, ami kínos, vagy hogy is fejezzem ki magam. Megköszönni, udvariaskodni, búcsúzkodni, az nekem nem megy.

Szálem kezét fogott Apával. Erősen hosszan rázták egymás kezét, és néztek egymás szemébe. Aztán Szálem velem is kezét fogott, az írók úgy fogalmazzák, hogy *férfiasan*, de egy hirtelen mozdulattal átölelt, és a fejét a fejemhez szorította. Nem mondom, hogy nem esett jól, de zavarba jöttem. Nálunk nem szokás ölelgetéssel kifejezni az érzelmeket. Nem emlékszem, Apa mikor szorított magához ilyen erősen utoljára.

Nem sírtam, mert nem szoktam sírni. A betegség leszoktatott a sírásról.

Gittát Szálem felemelte, pedig nem volt szabad emelnie.

Azt hiszem Gitta nem értette, mi történik.

– Hova mégy? – kérdezte. – Mikor jössz vissza?

Imre bácsi lefordította a mondatokat, és akkor Szálem magyarul kezdett magyarázni, ahogy szokott. Furcsán eltorzította a szavakat. Ez olyan vicces volt, hogy Apa is elmosolyodott.

– Megyek, jevek. Csokolom. Szeeevusz. Viszonlatasra. Nagyon szeret. Jo kislany Gitta. Hozok ajandek.

Az ajándék szó Gittát teljesen megnyugtatta, és rögtön az imámhoz szaladt, hogy ő is vegye fel, és ígérjen valami. De az imám csak megérintette Gitta vállát két oldalt, és körbe-körbe táncolt vele valami furcsa keleties dallamot dúdolva.

Közben Szálem a két keze közé fogta Anya kezét, mint egy törékeny tárgyat, pedig, szerintem, az idegen nő megérintése a muszlimoknak teljesen tilos, és azt mondta:

– Keszenem, Annus. Mindent keszenek, Annus.

Anya remegett.

Tudtam, egy perc, és vagy összesik, mint amikor megtudta, hogy Papa meghalt, vagy besiet a házba, ahogy néha szokott, ha nagyon megijesztette, vagy rettentően felbosszantotta valami.

De nem esett össze és nem is sietett be, hanem hirtelen vadul átölelte Szálemet.

Átölelte, ami végképp tilos a muzulmánoknál, olvastam, átölelte erősen, ami nálunk sem szokás, mert egy idegen férfihez egy asszony nem simulhat az egész testével, átölelte Apa, Imre bácsi meg az imám előtt, meg előttem, és úgy bögött, ahogy én még sohasem láttam bögni, sem őt, sem más embert, nagyra nyitott szájjal, szinte üvöltve, miközben a könnyei végigcsorogtak az arcán.

Élet és Irodalom, 2016. szeptember 23.

Ha elolvasta, kérem, adja tovább!

Köszönöm!

info@presskontakt.hu • www.nograd.hu